

ADAM KAROL SMOLIŃSKI (1910-1996)

Urodzony w Radziechowie k. Lwowa (1 X 1910), ojciec był inżynierem budowy kolei. Maturę uzyskał ze złotym medalem w Gimnazjum Klasycznym im. A. Mickiewicza w Katowicach (1928). Studia ukończył (mając 22 lata) na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej w zakresie radiotechniki i elektrotechniki wojskowej. Za pracę dyplomową otrzymał nagrodę od Rady Wydziału Elektrycznego PW.

Będąc jeszcze studentem napisał swoją pierwszą rozprawę naukową na temat filtrów oporowo-pojemnościowych. Stopień doktora nauk technicznych uzyskał za pracę pt. *“Teoria wzmacniaczy klasy AB pracujących z lampami trójelektrodowymi”* (1945), której

promotorem był prof. J. Groszkowski (1898-1984). Pracę zawodową rozpoczął w roku 1933 w Państwowych Zakładach Tele- i Radiotechnicznych (PZT), gdzie pracował w dziedzinie radiotechniki do końca 1948 r. na stanowiskach od konstruktora do dyrektora technicznego.

W okresie przedwojennym zaprojektował i skonstruował wiele nowatorskich urządzeń nagłaśniających i radiokomunikacyjnych, wymagających nowych opracowań teoretycznych, których wyniki opublikował w 15 artykułach.

Pracę dydaktyczną rozpoczął w czasie okupacji w Szkole Elektrycznej II stopnia w Warszawie.

Na początku 1945 roku, jako dyrektor techniczny Państwowych Zakładów Tele- i Radiotechnicznych, zorganizował ich odbudowę w Warszawie i Łodzi. Odbył też półroczny staż naukowy w USA

i w Anglii, w ramach stypendium UNRRA zaznajamiając się z postępami radiotechniki dokonanymi podczas wojny. Po wznowieniu działalności przez Wydział Elektryczny PW (jesienią 1945) związał swe losy z uczelnią, której był wychowankiem. Podjął pracę naukowo-dydaktyczną na Wydziale Elektrycznym (później Łączności), początkowo na stanowisku z-cy profesora, a następnie profesora nadzwyczajnego (1949) i profesora zwyczajnego (1956-81).

Wykładał *Zasady wzmacniania* i *Podstawy telekomunikacji*. W latach 1947-51 pełnił obowiązki kierownika Oddziału Telekomunikacji Wydziału Elektrycznego Politechniki Warszawskiej. **Należał do grona organizatorów Wydziału Łączności**, a po zorganizowaniu tego Wydziału (1950), został jego prodziekanem (1950-51), a następnie dziekanem (1951-52). W tym czasie wykładał *Układy nieliniowe* i *Zagadnienia magnetyczne* oraz napisał

dwa pierwsze tomy monografii “*Zasady wzmacniania*” (wydane kolejno w 1947 i 1950 roku).

Został twórcą 4 szkół naukowo-dydaktycznych: • teorii wzmacniania, • materiałów magnetycznych, • mikrofalowej elektroniki ciała stałego i • techniki światłowodowej. Wypromował 31 doktorów nauk technicznych. Otrzymał tytuł doktora honoris causa WAT (Wojskowej Akademii Technicznej) w roku 1990.

Od 1949 roku kierował utworzonymi przez siebie Katedrami: Podstaw Telekomunikacji i Układów Elektronicznych, przemianowanymi później na Zakłady Układów Elektronicznych oraz Układów i Aparatury Mikrofalowej w Instytucie Podstaw Elektroniki Politechniki Warszawskiej. Był również organizatorem i pierwszym opiekunem Katedry Magnetyków i Dielektryków.

Równoległe z pracą na Politechnice, w latach 1949-52 pracował w PIT (Państwowym Instytucie Telekomunikacji), gdzie prowadził prace nad materiałami magnetycznymi, które następnie kontynuował w zorganizowanym przez siebie Zakładzie Materiałów Magnetycznych w IPPT PAN, gdzie w latach 1963-66 pełnił funkcję z-cy dyrektora ds. naukowych. Tematy badawcze podejmowane przez Niego w dziedzinie magnetyków owocowały wieloma osiągnięciami naukowymi i technicznymi. Otrzymał za nie zespołową Nagrodę Państwową II stopnia (1964). W tym czasie ukończył 4-tomową monografię *“Zasady wzmacniania”*.

Został członkiem korespondentem (1962) i członkiem rzeczywistym PAN (1973). Został także członkiem korespondentem (1949) i członkiem zwyczajnym (1983) Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Był członkiem prezydium Komitetu Łączności Elek-

troniki i Telekomunikacji (od 1953) oraz Głównej Komisji Kwalifikacyjnej (Sekcja Nauk Technicznych, 1967-74), a także członkiem (1961-86) i przewodniczącym (1980-86) Komisji Nagród Wydziału IV PAN.

Stworzył zespół zapoczątkowujący prace naukowo-badawcze w dziedzinie mikrofalowej elektroniki ciała stałego. W kierowanym przez siebie Zakładzie Układów i Aparatury Mikrofalowej zainicjował prace badawcze i pomiarowe nad projektowaniem i technologią mikrofalowych układów scalonych. Napisał monografię *“Mikrofalowa elektronika ciała stałego”* (Ossolineum, Wrocław 1973). Był organizatorem i przewodniczącym Komitetu Naukowego I Krajowej Konferencji Mikrofalowej Elektroniki Ciała Stałego (Zakopane 1968), która zapoczątkowała serię organizowanych konferencji międzynarodowych pod nazwą MIKON.

W latach 1973-80 był członkiem Zarządu Europejskich Konferencji Mikrofalowych (EuMC, Londyn), a w latach 1973-79 — wiceprzewodniczącym Zarządu.

Jest pionierem elektroniki światłowodowej w Polsce — zorganizował pierwsze w Polsce seminarium na temat światłowodów (luty 1971). Napisał książkę *“Światłowody i ich zastosowania”* (Ossolineum, Wrocław 1980). Powołał zespół optoelektroniki światłowodowej. Był autorem monografii *“Optoelektronika światłowodowa”* (WKiŁ, W-wa 1985).

Zorganizował Szkołę Elektroniki PAN i był jej rektorem od momentu powstania (1987), wzięło w niej udział około 1800 uczestników i ok. 200 wykładowców. Jako członek The International Society of Optical Engineering (od 1987), zorganizował

Polską Sekcję tego Towarzystwa i został jej pierwszym przewodniczącym.

Jest autorem przeszło 250 publikacji naukowych w tym monografii: *“Zasady wzmacniania przebiegów elektrycznych”* (t. I 1947, t. II 1952, t. III 1956, t. IV 1964), *“Mikrofalowa elektronika ciała stałego”* (1973), *“Światłowody i ich zastosowania”* (1979), *“Elektronika światłowodowa”* (1985).

Był organizatorem wielu konferencji naukowych jak np.: *“Ferryty”* (1959), *“Cienkie warstwy magnetyczne”* (1961), *“Mikrofalowa elektronika ciała stałego”* (1968, 1971, 1974, 1977), *“Światłowody i ich zastosowania”* (1976, 1979, 1983) i wiceprzewodniczącym Zarządu Europejskiego Konferencji Mikrofalowych (1975-79).

Jako członek rzeczywisty PAN brał czynny udział w pracach wielu komitetów, zespołów, sekcji i instytutów naukowych Akademii. Był członkiem Prezydium Komitetu Łączności PAN i przewodniczącym Sekcji Materiałoznawstwa (1954-60), członkiem Prezydium (1960-86) i wiceprzewodniczącym (1975-80) Komitetu Elektroniki i Telekomunikacji. Był przewodniczącym Zespołów Problemowych Mikrofalowej Elektroniki Ciała Stałego (1969-80) i Techniki światłowodowej (1975-80) oraz Sekcji Optoelektroniki (1980-86). Był też członkiem rad naukowych czterech instytutów PAN: • IPPT (1960-78), • Instytutu Maszyn Matematycznych (1962-63), • Instytutu Fizyki (1966-72) i • Instytutu Technologii Elektronowej (1966-69).

Był członkiem Komitetu Narodowego ds. Międzynarodowej Rady Unii Naukowych — International Council of Scientific Unions

(1974-86), członkiem Polskiego Komitetu ds. UNESCO (Komisja Nauk Ścisłych i Przyrodniczych, (1974-86). Brał udział w obradach Kongresu Nauki Polskiej (luty 1973 i marzec 1985), na które opracowywał referaty problemowe.

Był redaktorem kilku czasopism naukowych i technicznych krajowych i zagranicznych, oraz członkiem komitetów redakcyjnych:

- Przeglądu Telekomunikacyjnego i
- Kwartalnika Telekomunikacyjnego (1946-1948),
- Przeglądu Elektroniki i Elektrotechniki (1961),
- Archiwum Elektrotechniki (1967).

Był członkiem rad wydawniczych Electronics Letters (Londyn) i International Journal of Circuits Theory and Applications (Londyn). Został Zasłużonym Działaczem Kultury (1980).

Jako członek SEP (od 1934) i jego aktywista został odznaczony złotymi honorowymi odznakami SEP i NOT oraz Medalem im.

Mieczysława Pożaryskiego.

Jako wieloletni członek IEEE (Life Fellow) — SM'68, F'75, LF'85, był organizatorem Polskiej Sekcji IEEE (1 XII 1972) i pierwszym jej przewodniczącym przez dwie kadencje. Został odznaczony Medalem 100-lecia IEEE (1984). Jako członek (1959) i przewodniczący Polskiego Komitetu Narodowego International Union of Radio Science (1972) oraz członek zarządu (1966-84) i wiceprezydent (1978-84) tej Unii, został odznaczony Medalem im. Barkhausena NRD (1981).

Na arenie międzynarodowej był członkiem URSI — Międzynarodowej Naukowej Unii Radiowej (1956-86), był wiceprzewodniczącym i przewodniczącym Komisji Radiotechniki URSI (1972-80) oraz wiceprezydentem URSI (1978-83). Należał do współzałożycieli Polskiego Oddziału SPIE (Society of Photo-Optical In

strumentation Engineers), którego był pierwszym przewodniczącym. Był też członkiem kilku innych organizacji i stowarzyszeń naukowych takich jak: Polskie Towarzystwo Fizyczne, IEE (Londyn) i Arbeitsgemeinschaft Ferromagnetismus (Duseeldorf).

Był członkiem założycielem PTETiS (styczeń 1961). W roku 1986 został wybrany członkiem honorowym PTETiS (nr 30), a w roku 1987 — członkiem honorowym SEP (nr 64).

Otrzymał wiele odznaczeń, medali (ponad 36), a m.in.: Order Sztandaru Pracy II (1980) i I-klasz (1988), Złoty Krzyż Zasługi (1956), Krzyż Oficerski (1964) i Komandorski (1973) Orderu Odrodzenia Polski, Medale 10-lecia (1955) i 40-lecia PRL (1985), Medal Komisji Edukacji Narodowej (1976) oraz 3 medale „Za Zasługi dla Obronności Kraju” — Złoty (1980), Srebrny (1973) i Brązowy (1968).

Uzyskał też cztery Nagrody I stopnia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki.

Z okazji 75 rocznicy urodzin (1985) otrzymał: • Medal im. Mikołaja Kopernika nadany przez prezydium PAN za wybitne osiągnięcia naukowe, • list gratulacyjny od I-go Sekretarza KC PZPR, gen. armii Wojciecha Jaruzelskiego, • Honorową Odznakę Zasłużonego Pracownika Łączności (drugi raz) wraz z listem gratulacyjnym Ministra Łączności, • Medal pamiątkowy "Za osiągnięcia w technice wojskowej" nadany przez Głównego Inspektora Techniki Wojska Polskiego i wiceministra Obrony Narodowej w uznaniu zasług wniesionych w rozwój radioelektroniki dla potrzeb obronności kraju, • Medal Za Zasługi dla WAT, • list gratulacyjny od prezesa SEP oraz • gratulacje od innych instytucji.

Przechodząc na emeryturę otrzymał tytuł Zasłużonego Nauczyciela PRL (1981) oraz Nagrodę Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki za stworzenie czterech szkół naukowych wymienionych wyżej.

Zmarł 29 II 1996 r. w Warszawie i jest pochowany na Cmentarzu Powązkowskim (kw. 87-5-1).

W opracowaniu wykorzystano:

- 1) Życiorys otrzymany od Profesora A. Smolińskiego. Warszawa 1986.
- 2) Adam Smoliński na stronie www <http://www.elka.pw.edu.pl/layout/set/print/Wydzial/Pra-cownicy/Nauczyciele-akademyccy-WEiTI-1951-2011> (dostęp maj 2014).
- 3) Inst. Systemów Elektronicznych: Adam Smoliński (1905-1992), <http://www.ise.pw.edu.pl/O-Instytucie> (dostęp 16 I 2016).
- 4) Adam Smoliński, Wikipedia: https://pl.wikipedia.org/wiki/Adam_Smoli%C5%84ski (dostęp 15 II 2016).

DZIĘKUJĘ PAŃSTWU

ZA UWAGĘ